

WOJEWODA PODLASKI
15-213 Białystok, ul. Mickiewicza 3

NK-II.4131.136.2015.MA

Rada Miejska w Nowogrodzie

ROZSTRZYGNIĘCIE NADZORCZE

Na podstawie art. 91 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2015 r. poz. 1515),

stwierdzam nieważność

§ 23 ust. 2 i § 24 załącznika do uchwały Rady Miejskiej w Nowogrodzie z dnia 30 września 2015 r.:

- Nr XII/41/15 w sprawie uchwalenia Statutu Sołectwa Chmielewo,
- Nr XII/42/15 w sprawie uchwalenia Statutu Sołectwa Dzierzgi,
- Nr XII/43/15 w sprawie uchwalenia Statutu Sołectwa Grądy,
- Nr XII/44/15 w sprawie uchwalenia Statutu Sołectwa Grzymały,
- Nr XII/45/15 w sprawie uchwalenia Statutu Sołectwa Jankowo – Młodzianowo,
- Nr XII/46/15 w sprawie uchwalenia Statutu Sołectwa Jankowo- Skarbowo,
- Nr XII/47/15 w sprawie uchwalenia Statutu Sołectwa Mątwica I,
- Nr XII/48/15 w sprawie uchwalenia Statutu Sołectwa Mątwica II,
- Nr XII/49/15 w sprawie uchwalenia Statutu Sołectwa Morgowniki,
- Nr XII/50/15 w sprawie uchwalenia Statutu Sołectwa Serwatki,
- Nr XII/51/15 w sprawie uchwalenia Statutu Sołectwa Sławiec,
- Nr XII/52/15 w sprawie uchwalenia Statutu Sołectwa Sławiec Dworski,
- Nr XII/53/15 w sprawie uchwalenia Statutu Sołectwa Sulimy.
- Nr XII/54/15 w sprawie uchwalenia Statutu Sołectwa Szablak.
- Nr XII/55/15 w sprawie uchwalenia Statutu Sołectwa Baliki i Ptaki.

U Z A S A D N I E N I E

W dniu 30 września 2015 r. Rada Miejska w Nowogrodzie podjęła wskazane w sentencji niniejszego rozstrzygnięcia uchwały, które wpłynęły do organu nadzoru w dniu 9 października 2015 r. i z urzędu poddane zostały kontroli legalności.

Przeprowadzona analiza wykazała, iż część zapisów załączników do ww. uchwał została podjęta z istotnym naruszeniem prawa, tj. art. 36 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2015 r. poz. 1515), zwanej dalej ustawą, w związku

z czym 20 października 2015 r. wszczęte zostało postępowanie nadzorcze w sprawie stwierdzenia ich nieważności.

Ustawowe upoważnienie do stanowienia przez radę gminy statutu sołectwa zawiera przepis art. 35 ust. 1 ustawy zgodnie z którym organizację i zakres działania jednostki pomocniczej określa rada gminy odrębnym statutem, po przeprowadzeniu konsultacji z mieszkańcami. Powołany przepis jest rozwinięciem, określonej w art. 5 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym, kompetencji rady gminy w zakresie tworzenia jednostek pomocniczych - w tym sołectw. Jednocześnie w art. 35 ust. 3 ustawy ustawodawca określił, zakres przedmiotowy unormowań jakie bezwzględnie powinien zawierać statut jednostki pomocniczej, wskazując, iż akt ten określa w szczególności: nazwę i obszar jednostki pomocniczej, zasady i tryb wyborów organów jednostki pomocniczej, organizację i zadania organów jednostki pomocniczej, zakres zadań przekazanych jednostce przez gminę oraz sposób ich realizacji, jak również zakres i formy kontroli oraz nadzoru organów gminy nad działalnością organów jednostki pomocniczej.

Mocą § 23 ust.2 Rada Miejska w Nowogrodzie postanowiła, iż „Rada Sołecka jest organem opiniodawczym i doradczym Sołtysa”. W ocenie organu nadzoru powyższa regulacja w sposób istotny narusza postanowienia art. 36 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym. Ze wskazanego wyżej przepisu wynika wprost, że organem uchwałodawczym w sołectwie jest zebranie wiejskie, a wykonawczym sołtys. Ustawa o samorządzie gminnym nie przewiduje w strukturze organów sołectwa innych, niż wymienione w art. 36 ust. 1. Ponadto, żaden z przepisów ww. ustawy nie upoważnia rady gminy do tworzenia w drodze uchwały innych organów (komisji) jednostki pomocniczej gminy, tym bardziej do możliwości ich stworzenia przez zebranie wiejskie. Z tego też względu przedmiotowa regulacja zawarta w statucie nie jest prawidłowa i pozostaje w oczywistej sprzeczności z ustawą o samorządzie gminnym (vide: wyrok WSA w Lublinie z dnia 29 maja 2008 r., sygn. akt III SA/Lu 178/08).. Działalność sołtysa wspomaga rada sołecka. Brzmienie cytowanego przepisu przesądza o tym, że kompetencje rady sołeckiej ograniczają się jedynie do wspomagania działalności sołtysa. Rada sołecka nie ma samoistnych kompetencji a jest jedynie podmiotem doradczym i opiniodawczym sołtysa. Nie ma więc uprawnień do samodzielnego działania (postanowienie WSA w Poznaniu z dnia 22 grudnia 2005 r., sygn. akt II SA/Po 1045/05).

Ponadto Rada Miejska w Nowogrodzie w § 24 wskazała, iż „w razie krótkotrwałej nieobecności Sołtysa bądź niemożności wykonywania przez niego obowiązków ich pełnienie przejmuje Rada Sołecka.”. Rada sołecka nie jest organem sołectwa, a zatem przyznanie radzie sołeckiej uprawnień do zastępowania sołtysa, czyli de facto pełnienia funkcji organu wykonawczego nadawałoby jej uprawnienia do samodzielnego działania, co jest niezgodne z powołanym wyżej przepisem ustawy (wyrok WSA w Warszawie z dnia 15 maja 2007 r., sygn. akt IV SA/WA 383/07).

Podkreślenia wymaga, iż rada gminy podejmując uchwałę o ustroju jednostki pomocniczej gminy, jaką jest sołectwo, zobowiązana jest do przestrzegania przepisów ustawy, która zakreśla granice swobody prawodawczej organu stanowiącego. Pogląd taki zaprezentował Naczelny Sąd Administracyjny w uzasadnieniu wyroku z dnia 17 marca 1992 r. (sygn. akt I SA/WR 238/92), w którym zwrócił uwagę, że rada gminy, ustalając organizację i zakres działania sołectwa odrębnym statutem, musi czynić to w sposób

nie zmieniający reguł wynikających z bezwzględnie obowiązujących przepisów ustawy (wyrok WSA w Lublinie z 7 dnia października 2010 r., sygn. akt III SA/LU 193/10).

Mając powyższe na uwadze, rozstrzygnięcie nadzorcze jest uzasadnione we wskazanym w sentencji zakresie.

Zgodnie z art. 92 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym, stwierdzenie przez organ nadzoru nieważności uchwały organu gminy wstrzymuje jej wykonanie z mocy prawa w zakresie objętym stwierdzeniem nieważności, z dniem doręczenia rozstrzygnięcia nadzorczego.

Na niniejsze rozstrzygnięcie służy Gminie prawo wniesienia skargi do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Białymstoku, za pośrednictwem Wojewody Podlaskiego, w terminie 30 dni od daty jego doręczenia.

Z up. WOJEWODY PODLASKIEGO

Aneta Kuberska
Dyrektor
Wydziału Nadzoru i Kontroli

Otrzymuje:
Rada Miejska w Nowogrodzie